

**KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 03

DOM

2013-08-21
Meddelad i Stockholm

Mål nr 1860-13

KLAGANDE

Forsen Projekt AB, 556538-7700
Box 208
101 24 Stockholm

MOTPART

Stockholms Stad
Fastighetskontoret
Box 8312
104 20 Stockholm

KONKURRENSVERKET	
2013-08-23	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Ombud: Stadsadvokaten Eva Granbohm
Stadsledningskontoret
Juridiska avdelningen
103 35 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 18 mars 2013
i mål nr 27187-12, se bilaga A

SAKEN

Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Kammarrättens interimistiska förordnande den 22 mars 2013 upphör
därmed att gälla.

Dok.Id 284694

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00
E-post: kammarrattenistockholm@dom.se
www.kammarrattenistockholm.domstol.se

Telefax
08-14 98 89

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

Forsen Projekt AB (bolaget) yrkar att kammarrätten ska besluta att upphandlingen inte får avslutas förrän den rättats genom att en ny utvärdering har genomförts utan anbudet från Projektbyrån.

Stockholms stad (staden) bestrider bifall till överklagandet.

Bolaget anför till stöd för sin talan i huvudsak följande. Projektbyråns anbud har inte uppfyllt samtliga skall-krav i upphandlingen. Alternativt har staden tillåtit Projektbyrån att göra en otillåten komplettering. Det strider mot likabehandlingsprincipen att Projektbyråns anbud ändå har utvärderats. Projektbyrån har inte uppfyllt kravet i AUB.512 att *på föreskrivet sätt* styrka den erbjudna projekteringsledarens erfarenhet. Där anges att anbudsgivaren ska bifoga konsultens CV *där uppgifterna framgår tydligt*. Detta är således ett uttryckligt skall-krav. Kravet torde syfta till att den upphandlande myndigheten inte ska tvingas tolka eller kontrollera tvetydiga eller osäkra uppgifter i anbudet, utan omedelbart kunna avgöra om kravet på erfarenhet är uppfyllt eller inte. Att behöva gå till andra källor för att kontrollera om ett skall-krav är uppfyllt strider mot likabehandlingsprincipen.

Ordalydelsen av skall-kravet ger inte utrymme för någon annan tolkning än att det är ett skall-krav att samtliga de uppgifter som åberopas till styrkande av en konsults erfarenhet tydligt ska framgå av konsultens bifogade CV. Vid en läsning av den aktuella meningen är det uppenbart att ordet "där" syftar endast på CV:t. Om en kontroll måste ske med referent för att avgöra vad som står i anbudet är kravet på tydlighet inte uppfyllt.

Av aktuellt CV framgår ostridigt *inte* tydligt att konsulten varit projekteringsledare i projekt Södra Gallerian. Det som framgår är att han varit projektledare och inget annat. Detta kan jämföras med flera andra projekt i CV:t där det anges att han varit både projektledare och projekteringsledare. Först efter muntliga kontakter med angiven referensperson har staden fått uppgift om att konsulten varit både projekt- och projekteringsledare. Staden har dock inte haft rätt att själv gå till andra källor, som en referensperson, för att inhämta uppgift om att kravet på erfarenhet är uppfyllt när detta inte styrkts genom det särskilda bevismedel som uttryckligen föreskrivits i upphandlingsföreskrifterna. Ett sådant agerande innebär nämligen att staden på eget initiativ tar in en komplettering avseende ett skall-krav som inte var styrkt på föreskrivet sätt i det ursprungliga anbudet. Detta utgör en otillbörlig särbehandling av den aktuella anbudsgivaren och strider mot likabehandlingsprincipen.

Förvaltningsrätten har prövat om erfarenhetskravet är uppfyllt och har därvid kommit fram till slutsatsen att Projektbyråns skriftliga uppgifter i *anbudsformuläret* och kompletterande muntliga uppgifter från angiven referensperson är tillräckliga för att Projektbyråns anbud ska anses uppfylla de i förfrågningsunderlaget uppställda kvalificeringskraven avseende kompetens och erfarenhet. Den fråga som förvaltningsrätten rätteligen borde ha prövat var huruvida Projektbyrån uppfyllt det för upphandlingen gällande skall-kravet att det av konsultens CV tydligt ska framgå att konsulten varit projekteringsledare vid det angivna referensuppdraget. Om detta skall-krav inte är uppfyllt ska anbudet förkastas. Huruvida det var tydligt angivet i anbudsformuläret, dvs. det som anbudsgivaren själv fyllt i, att konsulten var projekteringsledare är inte relevant. Förvaltningsrätten har således lagt en annan rättsfråga till grund för sitt avgörande än den rättsfråga som gjorts gällande av bolaget, och som är relevant för utgången av målet.

Staden anför i huvudsak följande. Kravet i AUB.512 ska tolkas så att konsultens kompetens ska framgå av anbudsformuläret och konsultens CV sammantaget. Dessa handlingar kompletterar varandra. Bolaget tycks göra gällande att "där alla uppgifter framgår tydligt" enbart syftar på det senare ledet i den meningen, dvs. konsultens CV. Det är en felaktig tolkning som faller på sin egen orimlighet.

Projektbyrån har på efterfrågad plats i anbudet beskrivit två referensuppdrag för den erbjudna konsulten. Projektbyrån har beskrivit att konsulten var projekteringsledare såväl i referensuppdraget Vällingby centrum som i referensuppdraget Gallerian. I anbudsformuläret finns också en närmare beskrivning av projekteringsledarens roll. Det vore orimligt om samtliga dessa uppgifter också skulle framgå av konsultens CV. Anbudsformuläret är inte av lägre dignitet än CV:t i detta sammanhang. Båda handlingarna är upprättade inom Projektbyrån.

Ett CV innehåller normalt begränsade uppgifter och är att anse som en levnadsbeskrivning med en sammanställning av en persons meritförteckning, anställning och i förekommande fall utbildning. Ett CV är inte det som typiskt sett kan verifiera och styrka specifika krav avseende exempelvis ett byggreferensuppdrag med dess detaljerade tillhörande krav på omfattning. Ett CV utgör ett bevis som innehåller uppgifter som bland annat styrker kravet på efterfrågat antal års erfarenhet samt utbildning. Det är vanligt förekommande inom den aktuella branschen att konsulters CV:n är utformade på sådant sätt att den tyngsta rollen i genomförda projekt anges. Den aktuella konsultens CV innehåller ett flertal referensobjekt som han haft olika roller i. Rollen som projektledare har inom aktuell bransch en större betydelse, vilket konsultens CV speglar.

Staden har inte genom kontrollen med referenspersonen inhämtat några kompletterande uppgifter. Uppgiften om att konsulten varit

projekteringsledare även i Gallerian fanns med i anbudsformuläret. Kontrollen har således enbart avsett riktigheten i lämnade uppgifter. Innan det tilldelningsbeslut som nu är föremål för överprövning fattades hade ett annat tilldelningsbeslut fattats i upphandlingen, varvid ett annat bolag tilldelades kontrakt. Kort efter att beslutet fattades fick man kännedom om att delar av lämnade uppgifter avseende det bolagets offererade projektledare var oriktiga. Dessa uppgifter kontrollerades därför med den angivne referenspersonen varvid det visade sig att de lämnade uppgifterna var oriktiga. Det bolagets anbud förkastades och en ny utvärdering gjordes varefter nu aktuellt tilldelningsbeslut fattades. Inför att en ny utvärdering skulle göras ville man försäkra sig om att uppgifterna om de offererade konsulterna hos de kvarvarande leverantörerna stämde för att inte hamna i samma situation som tidigare. En kontroll skedde därför av såväl Projektbyråns som Forsens lämnade uppgifter avseende offererade konsulter utförda referensuppdrag.

Sammanfattningsvis har Projektbyrån uppfyllt kravet att på föreskrivet sätt styrka den erbjudna projekteringsledarens erfarenhet.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § LOU anges att om den upphandlande myndigheten brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

I upphandlingens administrativa föreskrifter avsnitt AUB.512 (krav 6) anges följande angående bevis på projekteringsledarens kompetens och erfarenhet.

”För genomförande av uppdraget ska K tillhandahålla och namnge en (1) projekteringsledare som avses användas i uppdraget. Följande krav ställs på projekteringsledaren: [...] För att styrka ovanstående krav ska K fylla i begärda uppgifter i anbudsformuläret och bifoga konsultens CV där uppgifterna framgår tydligt. Projekteringsledare kan vara samma person som projektledare förutsatt att samtliga krav uppfylls. Referensperson och tillhörande kontaktuppgifter till denna ska anges.”

Bolaget har i ansökan om överprövning gjort gällande att Projektbyrån inte uppfyllt skall-kravet att på efterfrågat sätt ange en projekteringsledares kompetens och erfarenhet. Bolaget har också gjort gällande att staden genom att kontakta referenspersonen har tillåtit Projektbyrån att göra en otillåten komplettering. Bolaget anser därför att det strider mot likabehandlingsprincipen att Projektbyråns anbud har utvärderats.

Frågan om Projektbyrån har uppfyllt ovan angivet skall-krav är också den som förvaltningsrätten har prövat. Kammarrätten konstaterar därför att förvaltningsrätten inte kan anses ha prövat någon annan fråga än den som bolaget har framfört i samband med ansökan om omprövning.

I målet är ostridigt att den aktuella konsulten har varit projekteringsledare i såväl projekt Södra gallerian som projekt Vällingby centrum, att detta har angetts i anbudsformuläret och att det i konsultens CV inte anges att han har varit projekteringsledare i projekt Södra gallerian. För detta projekt anges i hans CV att han har varit projektledare. Staden har vid kontakt med referenspersonen fått bekräftat att konsulten har varit projekteringsledare i de båda ovan nämnda projekten.

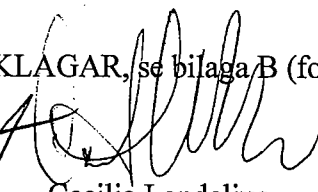
Upphandlande myndighet ska utifrån de av anbudsgivarna ingivna handlingarna kunna avgöra om samtliga skall-krav är uppfyllda eller inte. Det är därför av avgörande betydelse att samtliga uppgifter anges tydligt och på efterfrågat sätt. Det här aktuella skall-krav som ställs upp i upphandlingens administrativa föreskrifter avsnitt AUB.512 kan inte tolkas på annat sätt än att vissa specifika uppgifter om den tillhandahållna projekteringsledarens kompetens och erfarenhet ska anges och att en CV ska bifogas. Samtliga efterfrågade uppgifter har på ett korrekt sätt angivits och bifogats i Projektbyråns anbud. Staden kan därför inte av den anledningen anses ha brutit mot likabehandlingsprincipen genom att utvärdera Projektbyråns anbud. Eftersom en upphandlande myndighet har rätt men inte skyldighet att kontrollera riktigheten i de uppgifter som anbudsgivare lämnar kan det inte heller anses strida mot likabehandlingsprincipen att staden kontrollerat de av bolaget och Projektbyrån angivna referenserna.

Kammarrätten finner således att det saknas skäl för ingripande med stöd av 16 kap. 6 § LOU. Överklagandet ska därför avslås.

Vid denna utgång i målet ska kammarrättens interimistiska förordnande den 22 mars 2013 upphöra att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).

Ingrid Engquist
kammarrättsråd
ordförande

Cecilia Landelius
kammarrättsråd

Lena Forsmark
tf. kammarrättsassessor
referent

Liselotte Haraldsson
föredragande

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 12

DOM
2013-03-18
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
27187-12

SÖKANDE

Forsen Projekt AB, 556538-7700
Box 208
101 24 Stockholm

MOTPART

Stockholms stad
Fastighetskontoret
Box 8312
104 20 Stockholm

Ombud: Stadsadvokaten Eva Granbohm
Stadsledningskontoret
Juridiska avdelningen
103 35 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Forsen Projekt AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 321124

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Fastighetsnämnden i Stockholms stad (Stockholms stad) genomför en upphandling av projektledningsorganisation för ombyggnation av Östermalmshallen (Dnr 2.6.3-258/2012). Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande enligt 4 kap. lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Av tilldelningsbeslutet fattat den 14 december 2012 framgår att Stockholms stad antagit anbudet från Projektbyrån Stockholm AB (Projektbyrån).

YRKANDEN M.M.

Forsen Projekt AB (Forsen) yrkar att förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse skett genom att en ny utvärdering genomförs utan anbudet från Projektbyrån. Till stöd för sin talan anför Forsen bl.a. följande.

Projektbyrån uppfyller inte kvalificeringskravet avseende offererad projekteringsledares kompetens och erfarenhet. Enligt kod AUB.512 i de för upphandlingen gällande administrativa föreskrifterna ställs krav på att projekteringsledaren bl.a. ska ha haft rollen som projekteringsledare i ett uppdrag avseende byggnad som innehållit ytor som varit avsedda för handels- och försäljningsverksamhet (butiker och innefattar aspekter rörande in- och urlastning av varor, miljö, hälsa och tillhörande lagstiftning). I anbudsformuläret ska anbudsgivarna under "Krav 6 – Krav på projekteringsledarens kompetens och erfarenhet" för den namngivne projekteringsledaren ange minst två referensuppdrag som projekteringsledare, varav ett av uppdragen uppfyller föreskrivna krav enligt punkt 5.1 ovan. Projektbyrån har i sitt anbud angett två referensuppdrag för den offererade konsulten och uppgett att konsultens roll i ett av dessa uppdrag – "Projekt Södra Gallerian" – var

projekteringsledare för en sådan byggnad som uppfyller föreskrivna krav enligt punkt 5.1. ovan. Projektbyrån har dock inte på föreskrivet sätt styrkt att man uppfyller kvalificeringskravet avseende offererad projekteringsledares kompetens och erfarenhet. Av konsultens CV framgår att han i "Projekt Södra Gallerian" i själva verket var projektledare, och inte projekteringsledare. Därmed kan kravet på att det av den offererade konsultens CV tydligt ska framgå att denne varit projekteringsledare för byggnad som innehåller ytor avsedda för handels- och försäljningsverksamhet inte anses vara uppfyllt. Projektbyrån har i sitt anbud därmed inte redovisat något referensuppdrag som styrker att konsulten har erfarenhet som projekteringsledare för byggnad som innehåller ytor avsedda för handels- och försäljningsverksamhet. Projektbyrån uppfyller därför inte samtliga kvalificeringskrav enligt AUB.511 i förfrågningsunderlaget och anbudet skulle ha uteslutits. Att utvärdera ett anbud från en anbudsgivare som inte uppfyller alla kvalificeringskrav strider mot principerna om likabehandling och öppenhet samt bestämmelserna i 11 kap. LOU. Om utvärderingen hade skett korrekt, dvs. utan Projektbyråns anbud, hade Forsens anbud vunnit. Det är därför uppenbart att den påtalade bristen lett till skada för Forsen.

Stockholms stad bestrider bifall till ansökan och anför som grund för sitt bestridande i huvudsak följande. Projektbyrån uppgav en konsult som projekteringsledare och bifogade hans CV. Som referensuppdrag angavs två referensuppdrag som efter kontroll visade sig uppfylla samtliga ställda krav i AUB.512. Referensuppdragen avsåg konsultens erfarenhet som projekteringsledare i två projekt; Vällingby Centrum samt projekt "Södra Gallerian". Vid kontroll med referensperson för det sistnämnda projektet bekräftades hans roll som projekteringsledare. Konsulten uppfyllde således de uppställda kraven på erfarenhet hos projekteringsledare och anbudsgivaren Projektbyrån uppfyllde därmed kvalificeringskravet. Att det i konsultens CV anges att han var projektledare utesluter inte att han också

haft rollen som projekteringsledare. Enligt vad som är brukligt anges endast det mest kvalificerade uppdraget i projektet. Projektledare var den senaste och tyngsta rollen han hade i projektet "Södra Gallerian". Tidigare i projektet var han även projekteringsledare, vilket bekräftades av referenspersonen. I förfrågningsunderlaget anges också att projekteringsledare kan vara samma person som projektledare förutsatt att samtliga krav uppfylls. Kvalificeringen har därmed skett på ett riktigt sätt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

De grundläggande principer som ska följas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande.

Prövningen i förvaltningsrätten är en kontroll av om det på grund av vad sökanden har framfört finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs vidare att sökanden kan visa att denna lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande enheten brutit mot LOU.

Forsen har gjort gällande att Projektbyrån inte på förskrivet sätt styrkt att kvalificeringskravet avseende offererad projekteringsledares kompetens och erfarenhet är uppfyllt och att Projektbyrån därför inte uppfyller samtliga kvalificeringskrav.

I förfrågningsunderlaget anges under kod AUB.512 "*Krav 6 – Krav på projekteringsledarens kompetens och erfarenhet*" att anbudsgivaren, för att styrka uppställda krav, ska fylla i begärda uppgifter i anbudsformuläret och bifoga konsultens CV där uppgifterna framgår tydligt.

Projektbyrån har i sitt anbudsunderlag lämnat två referensuppdrag för erbjuden konsult där han har haft rollen som projekteringsledare samt

bifogat hans CV. I anbudsformuläret anges att konsulten varit projekteringsledare vid båda referensuppdragen. I CV:et anges att han har haft rollen som projektledare vid det första referensuppdraget samt rollen som projekt- och projekteringsledare vid det andra uppdraget. Stockholms stad har efter kontakt med angiven referensperson för det första uppdraget fått bekräftat att konsulten har varit både projekt- och projekteringsledare.

I Projektbyråns anbud anges tydligt att konsulten har varit projekteringsledare vid det angivna referensuppdraget och detta har sedan bekräftas av referenspersonen. Att det i konsultens CV endast anges att han har varit projektledare för angivet referensuppdrag medför därför enligt förvaltningsrättens mening inte att Projektbyråns anbud inte uppfyller de i förfrågningsunderlaget uppställda kvalificeringskraven för projekteringsledarens kompetens och erfarenhet.

Förutsättningar för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU föreligger således inte. Forsens ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Ann-Jeanette Eriksson
Rådman

Förvaltningsrättsnotarien Amina Perenda har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.